

l'economic

OPINIO

*CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA
MOLECULAR. FACULTAT DE BIOLOGIA DE LA
UNIVERSITAT DE BARCELONA*
– 10 juny 2018 2.00 h

Professorat en la misèria

Professors associats representants del comitè d'empresa per a la vaga del 28-M.

ENRIC I. CANELA –

CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR. FACULTAT DE BIOLOGIA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

La crisi més gran que passa la universitat té a veure amb el professorat. El tres aspectes principals i interrelacionats són: 1) el dèficit actual; 2) la manca de política de renovació; i 3) les condicions que suporten més d'un terç dels seus membres.

La figura s'ha substituït i a Catalunya el professorat associat és d'unes 6.000 persones amb antiguitat diversa i dedicació variable (no compto el professorat associat mèdic de característiques diferents). El professorat total a les universitats públiques és d'unes 16.500 persones. Parlem d'un 36% sobre el total. En alguns graus més de les dues tercers parts del professorat que l'imparteix és associat

No són problemes nous. L'origen ve de la Llei Orgànica 11/1983, de Reforma Universitària, fa ja 35 anys. Aquesta llei, després de la mort del dictador, va permetre la modernització de la universitat, que en aquells anys estava experimentant un gran creixement. El curs 1975/76 els estudiants universitaris a l'Estat eren 540.000, el 1984/85 ja assolien la xifra de 785.000 i actualment són més d'1,5 milions.

La majoria del professorat temporal d'aleshores, ara ja jubilat o a punt de jubilar-se, es va estabilitzar. En aquell moment ja hi havia dèficit de professors. El dèficit va anar creixent per l'augment del nombre d'estudiants i per una mesura que va ser molt discutida. El valor d'una hora de dedicació a classes pràctiques ponderava la meitat perquè es considerava que costava menys preparar la classe de pràctiques que la de teoria. La normativa que derivava de l'esmentada llei va equiparar les dedicacions. Lògicament, la necessitat de professorat va augmentar, mai més ben dit, per decret.

La llei del 1983 va establir que les universitats podien contractar temporalment professorat associat entre especialistes de reconeguda competència que desenvolupessin

normalment la seva activitat professional fora de la universitat, i que el seu nombre, sumat al dels visitants, no podia superar el 20% del de catedràtics i titulars. Propiciava la presència reduïda de professionals que

aportessin coneixements externs als de la universitat. Les reformes dels anys 2001 i 2007 ho van deixar encara més clar: és il·legal contractar com a professorat associat persones que no exerceixin la seva activitat fora de la universitat. Per renovar els contractes és obligat comprovar que es compleix aquesta condició.

La figura s'ha substituït i a Catalunya el professorat associat és d'unes 6.000 persones amb antiguitat diversa i dedicació variable (no compto el professorat associat mèdic de característiques diferents). El professorat total a les universitats públiques és d'unes 16.500 persones. Parlem d'un 36% sobre el total. En alguns graus, més de les dues terceres parts del professorat que l'imparteix és associat.

Aquest professorat té una dedicació màxima de 12 hores a la setmana de les quals n'ha de fer 6 de classe i té un sou d'uns 550 euros, al mes. Més freqüentment menys hores i menor retribució. La majoria són falsos associats sense cap activitat professional externa. La realitat és que la majoria només es dedica a la universitat i treballa, investiga i publica com el professorat a temps complet. Contribueixen igual al funcionament normal de la universitat i al prestigi que li assignen els rànquings i l'opinió pública, especialitzada o no.

La gran majoria d'aquest professorat precari cobreix necessitats estructurals per a les quals no cal buscar professionals externs. Aquestes necessitats estructurals s'haurien de cobrir amb personal de plantilla, segurament tant fix com temporal, en formació, amb dedicació a temps complet.

Haver arribat a aquesta situació és fruit d'una falta de planificació per part de l'administració pública. En èpoques de vaques magres l'excusa eren els diners, en èpoques millors, també. La prioritat política, doncs, no era evitar mal pagar la vocació universitària i la recerca.

El cost a Catalunya de regularitzar el professorat universitari precari i necessari i donar-li unes condicions laborals dignes té un cost que supera els 200 milions d'euros.

El problema i el cost no són més grans gràcies a les successives reformes dels plans d'estudi que van fer que els cursos i les hores presencials dels estudiants que requereixen professorat siguin menys que anys enrere.

Un país modern que vulgui que l'economia del coneixement sigui la base de la riquesa i l'estat del benestar no pot mantenir els treballadors del coneixement en condicions laborals indignes.

Contractació de professors associats

L'article 53 de la Llei Orgànica 4/2007, de 12 d'abril, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats diu que la contractació de professores i professors associats s'ajustarà a les regles següents:

- a) El contracte es podrà celebrar amb especialistes de reconeguda competència que acreditin exercir la seva activitat professional fora de l'àmbit acadèmic universitari.
- b) La finalitat del contracte serà la de desenvolupar tasques docents a través de les quals aportin els seus coneixements i experiència professionals a la universitat.
- c) El contracte serà de caràcter temporal i amb dedicació a temps parcial.
- d) La durada del contracte serà trimestral, semestral o anual, i es podrà renovar per períodes d'igual durada, sempre que se segueixi acreditant l'exercici de l'activitat professional fora de l'àmbit acadèmic universitari.

ENRIC I. CANELA

ALTRES ARTICLES DE L'AUTOR

Màsters impropis

El futur és dels graus universitaris lliures

Més articles

PUBLICAT A

L'ECONÒMIC

10-06-2018, Pàgina 37